217272 - Vacip İle Farz Arasında Fark Var Mı

Soru

Sünnete bakıldığında vacip ile farz arasında bir fark olmadığı görülecektir. Peki bu ayrım neden oluştu? Bunun dayanağı nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hanefi mezhebi ve İmam Ahmed'ten bir rivayet haricinde diğer alimlerin görüşüne göre farz ve vacip eş anlamlıdır.

Farz veya vacip şeriatın zorunlu olarak yapılmasını emrettiği hususlardır. Bunu yerine getiren kimse sevap kazandığı gibi, terkeden cezayı hak eder. Hükmün delili ister kesin/kati olsun ister zanni olsun hüküm ve sonuç açısından fark yoktur.

Hanefiler ise farz ve vacip arasında fark görürler. Onlara göre farz, kati/kesin bir delil ile sabit olan hükümdür. Vacip ise zanni bir delil ile sabit olan hükümdür.

El Luma fi Usul el Fıkh el Şirazi/23'de şöyle geçmektedir: "Vacip, farz ve yazılmış terimleri aynıdır. Tüm bunların terk edildiğinde kişi cezayı hak eder.

Ebu Hanife'nin mezhep arkadaşları şöyle demiştir: Vacip; vitir ve kurban gibi vacipliği müctehidin ulaştığı delil ile sabit olan hükümdür. Farz; beş vakit namaz ve zekat gibi kesin bir delil ile sabit olan hükümdür.

Kavati el Edille fi el Ususl 1/131'de şöyle geçmektedir:

Bizde; Farz ve vacip aynıdır.

İhkam fi Usul el Ehkam lil Amedi 1/99: Şafii mezhebinde farz ile vacip arasında fark yoktur.

Hanefiler ise kesin bir delil ile tesbit edilen hüküm. Vacip ise zanni bir delil ile tespit edilen hükümdür olarak görüyorlar. Daha fazla bilgi için " El Bahrul el Muhit fi Usul el Fıkh, el Zerkşi 1/240-244) kitabına başvurunuz.

Cumhur alimleri ile Hanefiler arasında ki ihtilaf sözel bir ihtilaf olup ilmi bir meseleye temel olamaz. Çünkü tüm mezhep alimleri her farzın hem de vacibin mükellefin yapması gereken zorunlu bir yükümlülük olduğu hususunda görüş birliğindedir. Ve tüm alimlere göre her ikisini terkeden kişi cezaya maruz kalacaktır. Alimler arasında ki bu görüş birliği, fıkıh hükümlerine yeterli bir temel oluşturur.

En iyisini Allah bilir.